

IX. PROMATRAČI

1. Pravo promatranja

Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a osobito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupni izborni materijal, osim izvadaka iz popisa birača te potvrda na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju.

Pravo promatrati izborni postupak, provedbu izbora te rad izbornih tijela imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno kandidata (dalje: promatrači političkih stranaka)
- promatrači birača koji su predložili kandidacijsku listu birača, odnosno kandidata (dalje: promatrači birača)
- promatrači kandidata grupe birača
- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruge koje djeluju na području neovisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava (dalje: promatrači nevladinih udruga)
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te izbornih tijela iz drugih država (dalje: strani promatrači).

Prije nego što promatraču dozvoli promatranje rada biračkog odbora predsjednik ili potpredsjednik biračkog odbora će:

- zatražiti od promatrača na uvid javnu ispravu na osnovi koje se može nedvojbeno utvrditi identitet promatrača te podatak o tome za koga promatrač promatra izbore
- provjeriti nalazi li se promatrač na popisu promatrača koji je dostavljen na biračko mjesto odnosno objavljen na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

Ako se promatrač nalazi na popisu promatrača, član biračkog odbora uručit će mu službenu iskaznicu i dozvoliti promatranje izbora.

Promatrač je dužan imati vidljivo istaknutu službenu iskaznicu cijelo vrijeme promatranja izbora.

U slučaju da birački odbor neće imati dovoljan broj službenih iskaznica s obzirom na veći broj promatrača koji je tijekom izbornog dana pristupio na to biračko mjesto, predsjednik, odnosno potpredsjednik biračkog odbora dozvolit će im promatranje rada biračkog odbora, ako se provjerom utvrdi da su navedeni promatrači upisani u dostavljeni popis promatrača.

Ako se promatrač ne nalazi na popisu promatrača koji je dostavljen na biračko mjesto, birački odbor će o tome obavijestiti nadležno općinsko, gradsko izorno povjerenstvo odnosno

Izorno povjerenstvo Grada Zagreba radi daljnjih uputa.

2. Prava i obveze promatrača

Promatrač ima pravo:

- nazočiti radu biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegova otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te ispunjavanja Zapisnika
- nazočiti primopredaji izbornog materijala
- upozoravati na uočene nepravilnosti
- stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora u Zapisnik ili ih u pisanom obliku priložiti tom Zapisniku te zahtijevati potvrdu o danoj obrazloženoj primjedbi na rad biračkog odbora (vidjeti Prilog 4. Podsjetnika)
- tražiti presliku ili prijepis Zapisnika o radu biračkog odbora čiji je rad promatrao ili fotografirati Zapisnik
- izvršiti uvid u izborni materijal sve do proglašenja konačnih rezultata izbora, osim izvadaka iz popisa birača i potvrda na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju
- dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta, ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora.

Promatrač ne smije:

- ometati rad biračkog odbora
- fotografirati, tonski ili filmski snimati biračko mjesto i rad biračkog odbora, a osobito fotografirati izvatke iz popisa birača, potvrde na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju niti glasačke listiće na biračkom mjestu prilikom glasovanja, odnosno utvrđivanja rezultata glasovanja
- za vrijeme promatranja rada biračkog odbora odgovarati na upite birača, a u slučaju da mu se birač obrati, dužan ga je uputiti na predsjednika, potpredsjednika ili člana biračkog odbora
- vršiti uvid u izvatke iz popisa birača i potvrde na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju
- nositi bilo kakve oznake političkih stranaka ili kandidata ili nevladinih udruga koje promatraju izbore, fotografije kandidata ili druge promidžbene materijale te na bilo koji drugi način utjecati na birače.

3. Prava i obveze biračkog odbora

Birački odbor ne smije isključiti promatranje, ali smije ograničiti broj promatrača, ako nedostatak prostora ili drugi razlozi ne dopuštaju istovremeno promatranje svim promatračima.

Ovlaštenim predlagateljima promatrača (političkim strankama, biračima, kandidatu grupe birača, nevladinim udrugama i stranim promatračima) mora se omogućiti da imaju najmanje po jednog promatrača na biračkom mjestu.

Predsjednik biračkog odbora usmeno će opomenuti promatrača koji ometa rad biračkog odbora, a ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik biračkog odbora ovlašten je naložiti njegovo udaljšavanje.

...

3. Promatrači u drugom krugu glasanja, odnosno na ponovljenom izboru

Pravo promatranja izbora u drugom krugu glasanja odnosno na ponovljenom izboru imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidate koji sudjeluju u drugom krugu glasanja, odnosno ponovljenom izboru
- promatrači birača koji su predložili kandidate koji sudjeluju u drugom krugu glasanja, odnosno ponovljenom izboru
- promatrači kandidata grupe birača koji sudjeluju u drugom krugu glasanja, odnosno ponovljenom izboru
- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koje djeluju na području neovisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava i
- strani promatrači.

Promatrači koji promatraju rad biračkih odbora u drugom krugu glasanja, odnosno na ponovljenom izboru imaju sva prava i obveze iz točke IX. ovog Podsjetnika.

POGLEDAJTE CIJELI TEKST PODSJETNIKA ZA RAD BIRAČKIH ODBORA!

